

λογοπραγματικῶ. - λογοπραγίῳ. Βυζ. Α. Γ. τ. 4, σ. 336. λογο-πράτης (ἄ), ου, ὁ, ὁ πωλῆσας τὸν ΛΟΓΟΝ, ἐπὶ τοῦ προλόγου Ἰούδα, Γρηγ. Ναζ.

λογο-πύλης, ου, ὁ, ὁ πωλῶν λόγους, Φιλίστρατ. 526, Φίλων 1. 526.

λόγος, ὁ, (λέγω Γ), (Α) λόγος, δηλ. ὁ ἔναρθρος λόγος δι' οὗ ὁ ἐνδιάθετος λόγος ἐκφέρεται, καί, (Β) αὐτὸς ὁ ἐνδιάθετος λόγος— ὡστε ἐν τῇ λέξει λόγος περιλαμβάνονται ἀμφότεροι.

Α. Λατ. vox, oratio, τὸ λεγόμενον ἢ λαλούμενον. I. λέξις, καὶ ἐν τῷ πληθ. λέξεις, δηλ. ὁμιλία, λόγος— ὁ Ὀμ. καὶ ὁ Ἡσιόδ. χρώνται τῇ λέξει μόνον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας, καὶ ἐν τοῖςδε τοῖς χωρίοις, τὸν ἔτερπε λόγους Ἰ. Ο. 393· ἀμιλλοῖσι λόγοισιν Ὀδ. Α. 56, πρὸλ. Ἰνμ. εἰς Ἐρμ. 317, Ἡσ. Ο. 890· ψευδέσι λόγοι αὐτόθι 229· (τὸ χωρίον τοῦ Ἡσ. ἐν Ἐργ. κ. Ἡμ. 106, ἔνθα σημαίνει διήγημα ψευδῆ ἢ μῦθον, πιθανῶς εἶναι νόθον).— Ἡ λέξις εἶναι σπανία παρ' Ἐπικ., ἀνθ' ἧς εὐρηται ἡ λέξις μῦθος· ἀλλὰ περιήρθη ἐἰς κοινὴν χρῆσιν διὰ τοῦ Θεόγν., Πινδ., τῶν παλαιῶν φιλοσόφων καὶ τῶν ἀρχαίων ιστορικῶν, πρὸλ. Νάκη Κοιρίλ. σ. 118.— λόγος ἐστὶ, μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρ., λέγεται δε... , συγχρὸν παρ' Ἡρόδ. ὡς εἰπεῖν λόγῳ, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐν συντόμῳ, 2. 37· οὐ πολλὰ λόγῳ εἰπεῖν 1. 61· οὐτως, ὡς ἀπλῶς λόγῳ ἢ ἀπλῶ λ. Διοσχύλ. Πρ. 46, 975· λέγω οὖν ἐνὶ λ. Πλάτ. Φαῖδρ. 241E, κτλ.

Λόγος οὐδέποτε σημαίνει λέξιν ἐν τῇ γραμματικῇ αὐτῇ σημασίᾳ, δηλ. ὅπως ὡς τὸ ὄνομα πράγματος· ἢ πράξεως, (ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἐκφέρεται διὰ τῶν λέξεων· ἔπος, ἄνομα, ῥήμα, Λατ. vocabulum), ἀλλὰ μᾶλλον τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ πρόκειται, ὡς τὸ περιεχόμενον δηλ., τὸ πραγματικόν καὶ οὐχὶ τὸ τυπικόν μέρος τῆς λέξεως. Ἐξ ἄλλου ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἔργον, ὡς πρᾶγμα ἄπῳς λεγθῆν ἀλλὰ μὴ τελεσθῆν, λόγος ἔργου σικία Δημόκρ. παρὰ Φίλων 1. 615· καὶ οὕτως ὡς τὸ ὄνομα· ἀπλοῦν ὄνομα, «λόγια μονάχα», Λατ. verba, Θεογν. 254· λόγου ἕνεκα, Λατ. dicis causa, ἀπῳς χάριν λόγου, χάριν ὁμιλίας, Heind. εἰς Πλάτ. Θεαίτ. 191C, Κρίτων 46D· λόγου χάριν, ἀντίθετ. τῷ ὡς ἀληθῶς, Ἄριστ. Πολιτικ. 3. 9, 8· τῷ λόγῳ, προσήκει, κατὰ προσποίησιν, Ἡρόδ. 1. 205., 5. 20· οὕτως, ἕως λόγου Πολύδ. 10. 32, 7· συγκαταίνουσι τῷ ἔργῳ, λόγῳ μὲν λέγουσιν, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀποδέκνυσι Ἡρόδ. 4. 8, πρὸλ. Θουκ. 1. 22, κτλ.· ἔργῳ κού λ. τεκμαίρεται Διοσχύλ. Πρ. 336· μισεῖς μὲν λ., ἔργῳ δὲ... Σοφ. Ἠλ. 357, πρὸλ. Πέρσ. εἰς Εὐρ. Φοῖν. 512, Elms. εἰς Ἡρακλ. 5· ὡσαύτως ἀντίθετ. τῷ νόμῳ, Ἡρόδ. 2. 100· τῇ λέξει ἀληθέα, ἵνα μὴ λόγον ὀρθοῦ εἶναι, ἀλλ'· εἰδῆθε τὴν ἀλήθειαν Λυκούργ. 150. 44, πρὸλ. Ἄριστ. 873. 20.— ἐντεῦθεν, πρόφασις, προσποίησις, Σοφ. Ο. Κ. 620, Δημ. 10. 27, κτλ., ἴσως ἐν τῷ πληθ.

II. ὀλόγοις (κατὰ πληρεστέραν ἐννοιαν) πρότασις, Λατ. oratio, λέγῳ ῥηθῆναι, ῥηθῆναι διὰ πρότασως, Πλάτ. Θεαίτ. 202B· λόγον ἔχειν, τὸ νὰ δύναται νὰ ἐκφρασθῆ διὰ πρότασως, αὐτόθι 201E· ὁ λόγος ὁ ὀριστικὸς, ὁ ὀρισμὸς, Ἄριστ. Μετὰ τὰ Φυσ. 7. 3, 8· λόγος ἐστὶ φωνῆ ὀημαντικῇ κατὰ συνθήκην ὁ αὐτ. περὶ Ἐρμην. 4, κτλ.

1) λόγος, ἰσχυρισμὸς, Θουκ. 1. 2.— θεία ἀποκάλυψις, Πλάτ. Φαῖδρ. 78D· ἀπόκρισις μαντικῶν, μάντευμα, Πινδ. Π. 4. 105, πρὸλ. Πλάτ. Φαῖδρ. 275B.— λόγος, ἀπόφθεγμα, παροιμία, Πινδ. Ν. 9, 6, Διοσχύλ. Θῆβ. 218, κτλ.— τὸ τοῦ λ., ὡς τὸ λέγει ὁ λόγος, Λυσ. 115. 29.

2) διαβεβαίωσις, ὑπόσχεσις, Σοφ. Ο. Κ. 651.

3) ἀπόφασις, κοινῶ λ., κοινῇ συναίνεσει, Ἡρόδ. 1. 141, 166, κτλ.— οὐκ ἦλθον ἐς τοῦτο λ., ὡστε... , ὁ αὐτ. 7. 9, 2.

4) ὄρος, ἐπὶ λόγῳ τοιῶδες ὁ αὐτ. 7. 158. ἐνδέχεσθαι τὸν λ. ὁ αὐτ. 1. 60., 9. 4, κτλ.

5) διαταγή, ἐντολή, Διοσχύλ. Πρ. 17, 40, Πέρσ. 363.

III. ὁμιλία, συνδιάλεξις, εἰς λόγους ἔλθειν, συλλεθῆναι, ἀφικέσθαι τινί, κτλ., Ἡρόδ. 1. 82, 86., 2. 32, κτλ., καὶ Ἄριστ. διὰ λόγους ἵναίτι Εὐρ. Τρῶν. 916· διὰ λ. ἀφικέσθαι ἐαυτῷ ὁ αὐτ. ἐν Μῆδ. 872· ἐς λόγους ἄγειν τινά· Σεν. Ἑλλ. 4. 1, 2· λόγον περὶ τινος λέγειν Ἀντιφῶν 135. 22, κτλ.— θεῶν, ὧν νῦν ὁ λ. ἐστὶ Πλάτ. Ἄπολ. 26B— ὡσαύτως, ἔργα λόγου μέλω· Ἡρόδ. 2. 35· κρείσσον λόγῳ τὸ πάθος Ἔσχα. 2. 50, πρὸλ. Δημ. 68. 20· οὐκ ὕει λόγου ἄξιον, ἄξιον νὰ τὸ ἀναφέρῃ τῳ, Ἡρόδ. 4. 28· ἐν λόγοις εἶναι τὸ ὁ αὐτ. 3. 148· τῷ λόγῳ διελεθῆν, διεῖναι Πλάτ. Πρωτ. 329C, Γοργ. 506A, κτλ.— οἱ ἐν τοῖς λόγοις, οἱ διαλεκτικοί, ὁ Πλάτων καὶ ἡ σχολή αὐτοῦ, Ἄριστ. Μετὰ τὰ Φυσ. 8. 8, 20.

2) δικαιομα λόγου, ἀδεία ἡ δικαιομαία νὰ ὁμιλήσῃ τις, αἰτεῖσθαι ἄλλο. 3. 53· διδόναι Σεν. Ἑλλ. 5. 2, 20, Δημ. 26. 18, κτλ.— προτιθέσθαι Σεν. Ἑλλ. 1. 7, 5· λόγου τυγχάνειν Δημ. 229. 14· λ. διδόναι καὶ ἀποδέχεσθαι Ἄπολ. Ἄλ. 8.— παρὰ Σοφ., ἀρχὴ τις αὐτῶν, ἢ πῖ τῷ πληθῆι λόγος· ἔχουσι βασιλεῖα, ἢ ἐν τῷ πληθῆι ἐστὶν ἡ ἰσχύς· Ὁ. Κ. 66.

3) ἡ ὁμιλία, εἰς ἣν δίδει τις ἀφορμὴν, Λατ. fama, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐπὶ καλῆς σημασίας, ἔπαινος, τιμὴ, λόγος ἔχει σε, ἀντὶ ἔχεις λόγον, Ἡρόδ. 7. 5., 9. 78· πρὶ οὗ λ. ἀπίκται πολλοὶ ὁ αὐτ. 1. 30· ἀλλ' ὡσαύτως, κακῆ φήμη, δυσφήμια, λ. κακόθρους, λ. κακός, κακῆ φήμη, Σοφ. Ἄλ. 138, Εὐρ. Ἡρακλ. 165· λόγον ἐσθλὸν ἀκοῖσιν Πινδ. 1. 5 (4). 17, πρὸλ. Valck. εἰς Ἰπκ. 322, καὶ ἔτε ἀνίος— ἐντεῦθεν

ὡσαύτως, διήγημα, διήγησις περὶ τινος προσώπου ἢ πράγματος, λόγος ἐστὶ, λόγος ἔχει, κατέχει, φέρεται, μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρ., ἢ φήμη λέγει, Λατ. fama fert, συχλᾶ παρ' Ἡρόδ. καὶ Ἄριστ. ἔστι τις λ., τὰν Ἄριστ. ναιεῖν κτλ. Σίμων. 26· σπανίως μετὰ τῆς ἀντιθέτου συντάξεως, Κλεισθένης λόγον ἔχει τὴν Πυθίαν ἀναπέσει, ὁ Κλεισθένης· ἔχει τὴν φήμην ἐπὶ οἷς ὄρων κατέπεισε τὴν Π... , Ἡρόδ. 5. 66.

4) λόγος, γλώσσα, λόγῳ παιδεύειν ἀνθρώπους Πλάτ. Πολ. 376D· καὶ ἐν τῷ πληθ., λόγος, ὁμιλία, εὐγλωττία, Ἰσοκρ. 27B, 191B, κτλ.— συγκατά· συναπτόμενον μετὰ τῆς λέξ. πεῖθῶ, Wyt. Ep. Gr. σ. 134.— Ὁ Πρωταγόρας· ἐκαλεῖτο λόγος.

IV. λόγος, τὸ λεγόμενον, διήγησις, ἱστορία, ἀντίθετ. πρὸς τὸν ἀπλοῦν μῦθον, ὡς καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ καὶ κανονικὴν ἱστορίαν, Ἡρόδ. 2. 47, 99, Ἄριστ. Γ. 46, Σεν., κτλ.— ἐπομένως ἐξ ἀρχῆς χρησιμοποιοῦμενον πρὸς δόλῳσιν πίσεως διηγήσεως, εἴτε ψευδοῦς εἴτε ἀληθοῦς κατήχησε νὰ σημαίην, 1) διήγησις πλαστήν, «μῦθον», οἶον τοῦ Διόδωρου, Ἡρόδ. 1. 141, Πλάτ. Ἄπολ. 26D, Φαῖδρ. 60D, 61B, Ἄριστ. Ρητ. 2. 20· ὁ τοῦ κυνέου λ. Σεν. Ἄπομν. 2. 7, 13.

2) διήγημα, διήγησις καὶ ἐν τῷ πληθ., διηγήματα, διηγήσεις, ἱστορία, ἐν τοῖσι Ἀσσυρίοισι λόγοισι Ἡρόδ. 1. 184, πρὸλ. 106., 2. 99· ἐν τῷ ἐνικῷ, μέρος ἢ τμήμα τοιούτου συγγρᾶμματος, ὡς τὰ μεταγενέστερα. βίβλος ἢ βιβλίον, 2. 38., 5. 36· Ἐντεῦθεν παρ' Ἄριστ. λόγος κατὰ τὸ πλείστον ἀντιτίθεται πρὸς τὸ μῦθος, Πλάτ. Γοργ. 523A, Πρωτ. 320C.— ἀλλ'· ἐπειδὴ ἡ ἀρχαιοτάτη Ἑλληνικὴ ἱστοριογραφία ἦτο ἀντίπαλος τῆς Ἐπικ. ποιήσεως, λόγος ἦτο ὡσαύτως ἀντίθετος· τῇ λ. ἔπος· πρὸλ. Λογογράφος, Λογοποιός, μῦθος Π. 1.

V. ἐπειδὴ ἡ Ἑλληνικὴ γεωγραφία ῥηματο διὰ τῆς ἱστορίας, ὁ λόγος κατήχησεν νὰ ἔχωσι τὴν γενικὴν σημασίαν τοῦ περὶ λόγου ἢ τῆς γεωγραφίας, ὡς τὸ Λατ. oratio, καὶ ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ποιήσεως καὶ ποίημα. Ἄριστ. Ποιητ. 2. 5., 6. 26· ἐν λόγῳ καὶ ὤσει Σεν. Κύρ. 1. 4. 26, κτλ.— πληρέστερον, λόγοι ψιλοί, ἔτε ψελοῦς IV.— πρὸλ. λόγιος, λογογράφος I.

VI. προσέτι, ἐπειδὴ ἐν Ἀθήναις τὸ σπουδαιότατον καὶ μάλιστα ἐκτιμώμενον εἶδος τοῦ περὶ λόγου ἦσαν οἱ ῥητορικὸι λόγοι, πάλιν ὡς τὸ Λατ. oratio, λόγος κατήχησε νὰ σημαίην (ὡς καὶ νῦν ἐστὶ), ἀγόρευσις, συγχρ. παρὰ τοῖς Ῥητορῶν, πρὸλ. Ἄριστ. Ρητ. 1. 3, κτλ.— πρὸλ. λογογράφος II, λογοποιός II.

VII. μετέπειτα ἐν τῷ πληθ., καθόλου, μᾶθησις, παιδεία, οἱ ἐπὶ λόγοις εὐδόκιμοι Ἡρωδίων. 6. 1· Λόγοι, προσωποπ., Ἄνθ. Π. 9. 171· πρὸλ. Λόγιος.

VIII. ὡς ἡ λέξ. ῥήμα, τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ γίνεται λόγος, τὸ ὑποκειμενὸν ἢ ἡ ὑπόθεσις τοῦ λόγου, Ἡρόδ. 1. 21, κτλ., πρὸλ. Βρ. εἰς Σοφ. Ἄλ. 1268, Wolf εἰς Λεπτ. σ. 277· μετέπειτα τοῦ λ., μετέχει τοῦ μουσικικοῦ, Ἡρόδ. 1. 127· τὸν ἠττω λόγον κραιπνῶ ποιεῖσθαι, πρὸλ. Ἄριστοφ. Νεφ. 637, 882, κτλ.— ἀμύνεις τῷ τῆς ἠδονῆς λόγῳ Πλάτ. Φιλήβ. 38A· περὶ λόγου τινὸς διαλέγεσθαι ὁ αὐτ. ἐν Ἄπολ. 34E· οὐδὲν πρὸς λόγον, ἀνοικεῖται ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν, ἐκτός τοῦ προκειμένου, ἔτε Heind. εἰς Πλάτ. Πρωτ. 344A· ἐάν πρὸς λόγον ἢ ὁ αὐτ. ἐν Φιλήβ. 33C.— ὡσαύτως, πρὸς λόγον τινὸς, ὡς πρὸς... , Ἀποχθ. Θῆβ. 519· ἐς λόγον τινὸς Ἡρόδ. 3. 99.— ὡσαύτως, ὑπόθεσις τοῦ λόγου, ἱκανὸς αὐτῷ ὁ λόγος Πλάτ. Γοργ., πρὸλ. Ἰσοκρ. 71A.

IX. τὸ τιθέμενον ἢ ὀρισμώμενον, πρότασις, ἀρχή, Πλάτ. Γοργ. 508B. X. = ὀρισμὸς, ψυχῆς οὐσία καὶ λόγος, ἡ οὐσία καὶ ὀρισμὸς τῆς ψυχῆς, Πλάτ. Φαῖδρ. 245E, πρὸλ. Φαῖδωνα 78C, Πολ. 443A, κ. ἄλλ., πρὸλ. Ἄριστ. Μετὰ τὰ Φυσ. 3. 4, 3, κ. ἄλλ., Διογ. Α. 7. 60.

XI. παράδειγμα, λόγῳ ἕνεκα, verbi causa, Εὐκλ.

B. Λατ. ratio, ἡ ὄνομασις τῆς διανοίας ἥτις ἐκφράσσεται ἐν τῷ προσωποπῶ λόγῳ, τὸ «λογικόν» ἢ σκέψις, ἀληθῆ λ. χρῆσθαι Ἡρόδ. 5. 88· οὐκ ἔχει λόγον, ἔτεν ἐπιδέχεται λόγον, σκέψιν, Σοφ. Ἠλ. 466· ὀρθός λ. Πλάτ. Φαῖδων 73A, Ἄριστ. Ἠθ. Ν. 6, = 1, κτλ.— ὁ εὐκίως λόγος Πλάτ. Νῦμ. 6471B· ὡς ἔχει λόγον, = ὡς ἔοικεν, Δημ. 1090. 12.— κατὰ λόγον, συμφώνως πρὸς τὸν λόγον, λογικῶς, Πλάτ. Πολ. 500C, κτλ.— μετὰ λόγου ὁ αὐτ. ἐν Πρωτ. 344A, Θεαίτ. 201D.— ἀντίθετ. τῷ παρὰ λόγον, ἐναντίον εἰς τὸν λόγον, ἀπίθωνος (ἔτε ἐν λέξ. παράλογος).

2) «εἰδέα», γνώμη, προσδοκία, τῷ ἐκείνῳ λ. Ἡρόδ. 8. 6· ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὡστε... , ἐν τῇ προσδοκίᾳ δε... , 3. 36· ἐπὶ λ. τοιῶδες, ἐπ' ὡ... 7. 158, πρὸλ. 9. 26.

3) λόγος, δικαιολογία, δικαιομα, βίσις τοῦ λόγου, χῶ λ. καλῶς προσήν Σοφ. Φιλ. 352· κατὰ τίνα λόγον· ἐπὶ τινὶ βίσει· Πλάτ. Πολ. 366B, πρὸλ. Πρωτ. 343D, Σεν. Ἑλλ. 2. 2, 19· ἐκ τίνος λόγου· Διοσχύλ. Χο. 515· ἐξ οὐδενός λ. Σοφ. Φιλ. 730· ἀπὸ συντόμος λ. ὁ αὐτ. ἐν Ο. Κ. 762· σὺν ἀρανεῖ λ. ὁ αὐτ. ἐν Ο. Τ. 657.

4) ὁ Ἡρόδ. μεταγράφεται τὴν φράσιν, ὁ λόγος σίρει ἢ ὁ λόγος οὕτως ἀφίεται, μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρ., εἶναι λογικόν· δε... , ἀκριβῶς ὡς τὸ Λατ. ratio vincit, 3. 45, πρὸλ. 2. 33, κ. ἄλλ.— ὡσαύτως μετ' αἰτίας, προσ., ὁ λόγος αἰρεῖται με, ὁ λόγος τοῦ πράγματος ὡς κατακαίεται, 1. 132., 4. 127, κ. ἄλλ.

II. λογισμὸς, θεωρία, ἐκτίμησις, λ. βροσθῶν οὐκ ἔσχεον οὐδένα Διοσχύλ. Πρ. 231· οὐ μικροῦ λόγου Σοφ. Ο. Κ. 1163· ἴσως παρὰ πεζογράφου, Μαρδονίου λ. οὐδέτις γίγνεται Ἡρόδ. 8. 102· τῶν ἡν ἐλάττωσεν λ. ἀπολλυμένων ὁ αὐτ.